

BISERICA SI SCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . . . 100 Lei

Pe jumătate de an . . . . . 50 Lei

Apare odată în săptămână: Duminică.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada Eminescu N-rul 18.

Telefon pentru oraș și județ: 266.

Cuvântarea

P. Sf. Sale Episcopului GRIGORIE al Aradului la instalarea preacucernicului protopop de Vinga, Sava Tr. Seculin.

*Iubit Cler și Popor,
Preacucernice Părinte Sava.*

Dorința mea de a progresa cât mai mult biserica noastră o am arătat în predica dela sfîntire. Acestei dorinți slujesc azi și prin instalarea Prea Cucernicului protopop Sava Seculin în scaunul de protopop al tractului Vinga. Săvârșesc personal actul instalării pentru a-mi arăta și prin aceasta dragostea către clerul și poporul din aceste părți ale Bănățului.

Sunt convins Prea Cucernice părinte Sava că vei aprecia serios actul acesta. Te știu fiu și slujitor devotat al bisericii ortodoxe române. Sunt convins că ești model de preot și nu trebuie deci să-ți vorbesc despre chemarea unui protopop. Tot ceea ce îți leg de inimă este să-ți încadrezi vieța în opera de mîntuire a poporului nostru

Nu uita că și eu mă ostenesc ziua și noaptea, căci simțesc că Dumnezeu voește mîntuirea acestui popor și astfel suntem cu toții datorii a ne supune voinții lui Dumnezeu.

Adu-ți aminte că în istoria creștină au fost doi fii dintre cari unul și-a cerut partea de avuție. Și dela tine depinde ca nici un fiu al neamului nostru să nu se poarte așa față de Dumnezeu. Când fiul cel pierdut se oferea ca servitor, tatăl său îl primește ca fiu. Deci învață poporul acesta românesc să se umilească în fața lui Dumnezeu, ca să-l ridice Dumnezeu la vreme.

Nu uita că preoția este păzitoarea bunurilor sfinte, păstrătoarea adevărilor și darurilor dumnezeiești, pe care e datoare a le propovădui în mijlocul valurilor furtunoase ale vieții spre mîntuirea popoarelor. Când gânduri protivnice vei găsi în cale, adu-ți aminte de

purtarea demnă a unui episcop ca Sf. Ambrozie, care și unui împărat ca Teodosie a îndrăznit să-i spună că nu poate sluji sf. Liturghie în prezența unui împărat care în Tesalonic a vărsat sânge cu ocazia unei răscoale. Precum sf. Ambrozie prin curaj a oprit pe un împărat de a intra în biserică l-a îndemnat să facă pocăința lui David, nici noi cei de azi să nu ne târguim cu lumea, ci să o aducem la Hristos.

Aceasta este ceea ce aștept dela tine. Să vadă clerul și poporul acestui tract că, nu ai alt gând decât să sameni dreptatea, iubirea și milostivirea în inimile credincioșilor. Și atunci clerul și poporul te va iubi, precum trebuie să iubească pe adevărații preoți. Și în adevăr poporul nostru românesc știe și el că după învățătura Sf. Pavel Biserica este corpul lui Hristos să rămână în splendoarea și strălucirea ei, neavînd nici o întinăciune (Efes. 5). Acest popor mai știe că preoția încă este un dar deosebit cu care nu se poate juca nici o ființă și față de care au răspundere acei puțini uitați de sine cari au uitat cuvintele: „Vai celor prin cari vine smînteala!“

La muncă deci Prea Cucernice Părinte așa precum toți protopopii mei caută, să-și facă datoria lor sfîntă. Aleargă prin parohii cu sabia duhului. Nu privi spre noroiul și întunericul din cale, căci nu ești chemat a te afirma în cele exterioare, în pompă și mîrire lumescă, ci ești chemat a lucra pentru lumea sufletului, care e cea adevărată și vecinică. Când cineva s'ar supăra văzînd că nu te abați dela datorie, că nu lucrezi de mîntuială sau pe placul unuia și altuia, să-i amintești cuvintele Mîntuitorului: „Pildă am dat vouă, ca precum eu am făcut vouă și voi să faceți“ (Ioan 13 v. 15).

Cu bucurie pot spune că administratorul de până acum a protopopiatului Vinga a înțeles adevăratul rost al protopopului de azi. A înțeles și chemarca Mea spre un duh mai militant de propagandă pentru biruința Crucii în sufletele mulțimii. Să-i mulțumești deci că întri într'un ogor lucrat, precum îi mulțumesc

eu din suflet pentru munca desinteresată ce a depus. Bunul Dumnezeu să-i răsplătească pentru iubirea faptică ce o are către Casa Domnului. Iar acum Prea Cucernice Părinte Sava, când întri în noua funcțiune, am o rugămintă: nu uita a pomeni în rugăciunile tale și de smeritul episcop al Aradului, care Te iubește din toată inima și te lasă cu încrederea aici spre „a îndrepta cele ce ar mai lipsi“ (Tit. 1 v. 5) Sunt sigur că așa vei face, căci ești cuvios, iubitor de streini, drept, înfrânat, și înarmat cu lumina cunoștințelor. Dumnezeu să-ți ajute.

Amin.

† Alexandru Constantinescu.

Știrea morții fostului ministru și bărbatului de stat Alexandru Constantinescu, a produs adâncă durere în sufletele tuturor românilor. După suferințele grele, la cari a contribuit și etatea înaintată, se stinge unul dintre cei mai de valoare oameni de stat a patriei noastre.

Prin defunctul, neamul românesc pierde încă un străjer neadormit al intereselor cele mai vitale ale patriei. El a fost pentru generația noastră care a pus temelii României-Mari, ceea ce au fost marii noștri înaintași pentru generația trecută, care a pus temelii României Mici: o faclă de lumină vie, o voință de granit și o energie de oțel.

Ardealul cu interesele sale de dezvoltare, mai pronunțat economice, datorește regretatului dispărut o mare parte de recunoștință.

Prohodul lui Al. Constantinescu s-a oficiat la biserica sf. Gheorghe prin I. P. S. S. Patriarhul Miron, Mitropolitii Pimen, Nicolae Nectarie și Arhiepiscopul Guric apoi un sobor de preoți și diaconi.

Au ținut cuvântări: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, d. ministru Petrovici în numele guvernului, d. I. I. C. Brătianu în numele partidului liberal, d. Lăpădatu în numele Ardealului, d. Inuleț în numele Basarabiei, d. Nistor în numele Bucovinei etc.

Am pierdut în Alexandru Constantinescu, o personalitate de valoare care cu deosebire în ultimul deceniu a predominat viața noastră politică, socială și economică. Ne rugăm cu pietate pentru odihna sufletului celui trecut la vecinicie, pentru că neamul nostru trebuie să fie cu recunoștință față de un bărbat de stat, o personalitate de mare valoare care a fost Alexandru Constantinescu.

Propaganda religioasă.

Noaptea a trecut, ziua s'a apropiat: se lăpădăm dară lucrurile înțineri: ului și se ne îmbrăcăm în armele luminei. Apostolul Pavel către Romani. Cap. 13 Vers. 12.

De când secte diferite au început să submineze biserica națională dreptcredincioasă a neamului românesc, în jurul căreia s'a cristalizat acest popor de veacuri, reacțiunea era pe cât de firească pe atât de binevenită și înțelegându-se rostul a pornit în mod elementar dela opincă și până la vlădică. Uneltirile emisarilor și propagandiștilor au început să dea greș în piedecându-se aproape la fiecare pas în sfințenia și dragostea moștenită și păstrată dealungul veacurilor de acest popor față de biserica lui națională, pe de altă parte în sfortșarea apostolească a arhierilor noștri cari ca adevărați misionari ai învățăturilor dumnezeiești și totodată și ai ideii naționale, au ridicat sus farul acestei biserici, care întotdeauna a fost și va fi, una și aceeași cu unitatea sufletească și nedesoarțibilă a neamului românesc. Cine lovește și subminează azi biserica, tinde spre distrugerea unității noastre sufletești. Iar a împlideca aceasta este datorința noastră a tuturor.

Propaganda religioasă azi e o armă de apărare a unității noastre naționale și sufletești. În aceasta lumină văd și pelerinajul întreprins de către P. S. S. Arhiepiscopul nostru Grigorie în mijlocul celor păstoriți, fără a cunoaște oboseală, vitregia anotimpurilor și de multe ori chiar și nerecunoștința oamenilor.

Îl întâlnim aproape zilnic colindând sate, cercețând orașe, când în vizitațiune canonică, când la sfințire de biserici, case naționale, monumente de eroi și prin cuvântări strălucite și pătrunzătoare ridicând farul credinței strămoșești la înălțimi neobicinuite până azi pe aceste meleaguri. Iar glasul uneltirilor începe a amuți în dangătul clopotului care a început să sune dealungul diezei Aradului.

Pe cât de binecuvântată este apariția păstorului în mijlocul turmei, tot atât de fericită este și râvna, munca și devotamentul care se depune aproape în fiecare comună pentru ridicarea a câte unui simbol al credinței, al recunoștinței față de marii dispăruți ai războiului, sau a câte unei case naționale pentru răspândirea luminei. Și aproape nu găsim comună românească, unde dela 1918 încoace să nu se fi ridicat pe cât de modest chiar, vreunul din aceste așezăminte.

Am avut personal ocaziunea a întâlni pe sate spirit mare de jertfă, muncă neprecupețită și dragoste multă depusă de preoți, învătători, intelectuali și țărâtime deopotrivă. Am văzut ca prin minune ridicându-se locașuri noi de rugăciune, monumente de marmoră în cinstea eroilor și morților, case naționale inaugurate și sfințite cu mare solemnitate și alai. Tot atâtea mărturii ale spiritului de jertfă, ale râvnei spre lucruri frumoase și nobile.

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala“

Dar vai, pe cât de mare este bucuria progresului constatat în această direcție, pe atât de dureroase sunt alte fenomene care se pot observa tot în legătură cu astfel de solemnități. Întâlnim intelectualii aceleiași comune, în pricină, neînțelegere și turburare unii față de ceilalți, zizania și neînțelegerea își are cuibul aproape în fiecare comună.

Ogorul cel adevărat al lui Hristos, sufletele, sunt copleșite de buruiana certurilor. Și ceace este mai dureros, chiar în rândurile intelectualilor, cari ar fi chemați să îmblânzească moravurile poporului de rând prin o conduită adevărată creștinească, întâlnim atât de rar spiritul de iertare reciprocă! Cuvântul iubire îl întâlnim, dar numai pe buze. Și astfel pe nesimțite începem a submina noi înșine temelile bisericii, ne-respectându-i poruncile fundamentale pe cari a fost așezată de Mântuitor. Oare nu devenim noi, intelectualii îndușmâniți și învrăjbiți armele cele mai tari în mâinile dușmanilor bisericii noastre, arătându-ne poporului ca pe o negațiune a tot ce propovăduim și învățăm în rândurile masselor?

Și atunci, inima plină de înflăcărare creștinească a arhierului nostru nu se va întrista oare, când în satele diecezei va întâlni astfel de fenomene? Căci P. S. S. în adâncul inimei știe că zădarnice vor fi zidurile și marmora, fast și pompă, când lanurile sufletesti sunt pline de buruiana patimilor și a vrajbei. Să se întoarcă fieștecăre dintre noi și să-și supună sufletul la spovadă, să-l întrebe, oare prin ce dovedește în viața lui de toate zilele că este adevărat creștin? Apoi să citească dictonul apostolului Pavel către Romani, unde se zice: „Nimănui cu nimic nu fiți datori, decât numai că a iubi unul pe altul; căci cine iubește unul pe altul a împlinit legea“. Așadară cine urăște, duj măneste și nu iartă, calcă legea, învățătura divină, fundamentul credinței, acela subminează biserica și neamul, iar propaganda religioasă pare a fi chiar aici mai necesară și mai arzătoare. A împiedeca să nu se calce legea! Căci cine calcă legea, și este încă unul dintre acei cari ar avea datorința de a o propovădui, îndoit păcătuște, față de D-zeu și față de neam.

Să se răsfolască mai des filele scripturei, să se pătrundă marile învățături păstrate acolo și apoi din când în când să mai stăm de vorbă cu noi înșine!

Să încercăm a ierta, a face bine acelor cari ne voesc răul, a servi cu pilde vii de abnegațiune și altruism, și în felul acesta prin fapte creștinești a dezvolta ca buni ostași ai credinței strămoșești adevărata propagandă religioasă și moralizatoare pe sate și în orașe. Căci „iubirea nu lucrează rău deaproapelui; de acea iubirea este îndeplinirea legii“ zice apostolul Pavel.

Zădarnică va fi truda de a ridica ziduri și monumente când mâna care le-a alcătuit nu le dă și pecetea cea adevărată prin faptele ei zilnice în mijlocul semenilor. Zădarnică este materia nepătrunsă de sufletul dător de viață care prin fapte glăsuște. Zădarnică va fi îndeplinirea unor forme vagi, când faptele noastre calcă ceace este „îndeplinirea legii“.

De acea zic și repet, propaganda bisericii noastre pare a fi aici mai arzătoare. Iar, în ziua, când pe lângă inaugurarea de așezăminte culturale vom asista și la acea de împăcare, iertare reciprocă și iubire între cei mulți învrăjbiți de pe satele noastre românești fie la început măcar numai în rândurile intelectualilor propaganda religioasă va merge cu pașii cei mai siguri spre deplina ei învingere, ear poporul românesc spre o adevărată eră de mărire și înălțare. „Noaptea a trecut, ziua s'a apropiat; să lăpădam dară lucrurile întunerecului și să ne îmbrăcăm în armele luminei“.

Dr. George Stoian.

Impresii dela congres.

Preoții din părțile acestea și în deosebi bănățenii, am întâmpinat cu nespusă bucurie congresul asociațiunii noastre preoțești, ținut în Timișoara, în zilele de 10 și 11 l. c. Și această își află explicarea în faptul, că în vremile noastre, puțini pot lua parte, de prin locuri depărtate, cu toate, că fiecare din noi simțim lipsa înmulțirii darului, din focul însuflețirii pentru cauzele bisericesti, ce se manifestă din partea celor chemați la rolul de conducători.

Totuși, nu a fost cercetat precum s'a așteptat.

O impresie adâncă a făcut asupra congresului prezența I. P. S. Mitropolit Nicolae, luând parte activă la toate manifestările congresului din ziua primă.

Din depărtări ca delegați ai altor societăți, s'a prezentat o delegație de 2 preoți, a societății clerului din București și un preot din Valea Jiului.

Subiectul principalei conferințe a păr. protopop D-r. St. Cioroianu: „Rolul societății Sf. Gheorghe“, a deșteptat un interes viu. La discuția asupra propunerilor comisiei, făcute asupra conferinței, au luat parte mulți oratori și după desbatere îndelungată s'au primit propunerile comisiei, cari privesc activitatea societății la sate și orașe și la toate categoriile de creștini. Am admirat cu toții vorbirea D-lui General Jiteanu, care a luat parte activă la desbateri. Rar se aud accente de bun creștin, ca cele ieșite din gura acestui general.

În prima zi, la 5, 0, p. m. în locul păr. protopop militar I. Dancilă, a ținut conferință la școala militară păr. prof. G. Maior, în fața elevilor școlii de artilerie, la care am luat și eu parte. Conferința a fost improvizare succesă, arătând importanța religiei în viața soldaților. Elevii și ofițarii adunați în curtea cazarmii, au ascultat cu mare interes și cred că și cu folos sufletesc.

Tot în prima zi s'au mai ținut 2 conferințe la școalele de ucenici, de cătră părinții: Florea Codrean și David Vonigă.

Congresul s'a încheiat a doua zi cu propunerile înșinate regulamentar.

Dar cu toate că interesul a fost mare din partea preoțimei și s'a manifestat însuflețire față de problemele dela ordinea zilei, membrii asociației, cari au adus jertfa să rămâie și pe a doua zi, nu sau îndepărtat satisfăcuți. Ședința nu s'a început la timpul anunțat, care eră ors 9 a. m. ci s'a început mult peste ora 10, ceea ce a contribuit la grăbirea din sărite a discuțiunilor, iar membrii azistenți și-au perdut toată răbdarea și din cauza timpului înaintat se îndepărtau pe rând, încât pe la ora 2, timpul încheerii, erau de tot puțini. De aceea ne-am îndepărtat cu dorința, ca Înaltul Prezidiu, care acum eră înlocuit să ia dispoziții în viitor, ca fixarea timpului să se observe necondiționat.

Dintre toți congresiți iusă eu m'am îndepărtat chiar descurajat. Avusesem însemnată o propunere. Felul cum eră întâmpinată, tot pentru scurtțimea timpului, trebuiă să doară. Și e interesantă căderea ei.

Propunerea eră sceașta :

1. Se însărcină biroul comitetului central să întrevină cu cerere motivată la Înaltul Guvern al țării, ca să restituie preoțimii drepturile avute, de care o a lipsit legea impozitelor, scutind de impozite și taxe comunale sesiunile parohiale și casele preoților, în care e în funcție oficiul parohial.

2. Să ceară înzistent și întervenirea Preaven, Consiliu mitropolitan în acest merit.

3. Tot dela acelaș Preavenerabil să ceară, ca să oblige parohiile a provedea oficiile parohiale cu combustibil și luminat precum primesc învățătorii directori și preoții altor confesiuni.

Pentru desvoltarea și susținerea acestor propuneri, am izistat să mi-se deă vole a cetii eloboratul pregătit, în care am cuprins toate lămuririle, dar am fost împedecat, pentru înaintarea timpului, de azistență cerându-mi numai propunerea. În mijlocul acestei înfrigurări, după puține cuvinte informătoare, a trebuit să cetesc propunerea. A urmat apoi o scurtă discuție, la care a luat parte păr. Rădulescu din București, susținând contra propunerea sa, ca noi să nu ne desbinăm de enoriași, dacă ei plătesc acele impozite să plătim și noi. A urmat votarea și dânsul a obținut majoritatea fiind dintre cei prezenți mai mulți preoți neorientați, din regat, arhidieceza și dieceza Caransebeșului. Așa mi-a căzut propunerea pentru care pledasem mult, nu în interes personal, ci în interesul comun al preoțimii și a prestigiului ei. Și, în fața unui tratament așa de sumar, cum mai puteam cere și votarea propunerii de sue p. 3, fiind odată soarta lor pecetluită?

Iar acum o observare: Propunerea păr. Rădulescu se potriveă pentru preoții dela orașe, cari au de lucru cu popor inteligent, care ște aprecia și serviciile preoțimii și greutățile vremii. Ei la orașe primesc diferite favoruri: locuințe gratuite, combustibil cât le trebuie, luminat, etc. Astfel cunosc eu: Timișoara, Vinga, așa va fi Bucureștii etc.

Noi, cei dela sale, avem de lucru cu egoismul cras al poporului ignorant, care de vole nu aduce jertfe pentru preot, și așa acesta rămâne lipsit și de favorul statului și al poporului. E caracteristic ce-mi istoriseă de unăzi, păr. protopop al Timișorli despre o comună, unde preoții, 2 la număr, așteaptă să fie dați afară din locuințe și corporațiunile parohiale se împotrivesc cu toata hotărârea a aduce jertfe la zidirea casei parohiale, alături de ajutorul oferit de comuna politică.

Dar pe lângă aceasta i-se redăce preotului și prestigiul social în fața poporului. Celce se îndoește despre aceasta, să-și aducă aminte, că Faraon a investit pe Iosif cu semnele domniei și l'a purtat în cărută, ca să aibă autoritate la popor.

De altăminterea, Ven. Consiliu eparhial din Arad a înțeles dreptatea cauzei pentru care pledez și eu, de aceea a întervenit la Preaven. Consiliu mitropolitan să ceară Înaltului Guvern scutirea preoților, — dar a fost respins.

Din toate acestea se vede, că suntem și vom fi lung timp departe de unificare și de atribuțiunile, care ne-ar face demini de biserica domniantă, pe noi preoții ortodoxi.

Bărăteaz, Noembrie 1926.

Preot, *Nicolae Crișmaria*.

Cuvântare

rostită în biserica din Timișoara, cu ocazia congresului preoțesc, de pr. Melentie Șora.

*Înalt Prea Sfințite Stăpânel
P. Cucernici părinți!*

„N'am venit să pun pace ci sabie“ pe pământ zice Hristos în sfânta evanghelie de azi. Aceasta luptă contra păcatului s'a început înainte cu nouăsprezece veacuri, când față'n față au stat doi bărbați în persoanele cărora se înfățișează în modul cel mai expresiv contrastul lumii de atunci Hristos și Pilat.

Nici odată până atunci n'au stat acestea crâtraste atât de aproape unul de altul.

Atunci s'a împlinit vremea și Mesia cel promis zdrobind țaria păcatului a început lupta de biruință contra întunericii și-a rățăcirilor morale. De atunci creștinismul cu deul blândului Iisus, de iubire, iertare, binecuvântare este în lume și este activ cu toată împotrivirea ce i-s'a făcut și i-se face.

În lupta celor două concepții din lume a luminii contra întunericii preoțimea după puteri totdeauna a luptat și luptă pentru izbândă acelu adevăr pentru care a venit Hristos să-l mărturisească în lume,

Sfântă, ideală, misiune să vestești și să înveți adevărul! Norocos altarul care poate avea slujitori pătrunși în toată ființa lor lor de focul sfânt al aces-

tei înalte misiuni. Fericit slujitorul, care se poate ridica cu sufletul la înălțimea curățeniei învățăturilor sfintelor altare; care își poate aduce în congruență cu sfânta chemare evanghelică dispoziția sufletească.

Să poți atrage prin căldura și lumina sufletului tău spre Hristos, spre jertfă, spre abnegație, spre perfecțiune atențiunea și sufletul lumii de acum, este o misiune pe cât de grea și sfântă pe atât de necesară.

Și în lupta pe care o poartă biserica în contra duhului lui Pilat, care este în parte și al lumii de azi glasul de chemare al lui Hristos se îndreaptă spre smeriții slujitori ai altarelor.

La aceasta chemare preotul constiu fără șovăire se va desface din cătușile indiferenței și împietririi inimii și se va coborî la lucru căci secerișul este mult și lucrătorii puțni.

Incepând cu auto evanghelizarea sa, din prisosința sufletului va sătura foamea după adevăr a păstoriților săi și atunci nu va fi nevoit să stea neajutat, neputincios în fața diletantismului religios a propagandei sectare de atâtea nuanțe, și alte frământări în cari în lipsă de altă hrană spirituală — căutând alinare, — adesea rătăcește sufletul.

Insuflețit de sfânta misiune a preoției păstorul sufletesc nu va trece alăfurea pe lângă durerile, cari cer vin de care grabnică ci va alerga la nefericiții eazuți în ghiarele fărădelegilor va turna pe ranele lor sufletești untul de lemn al iubirii, blândeții și milei părintești al ajutorului fără zăbavă de care are trebuință orăbnică cei învinși: Va sta cu vsmeșii și va prânzi cu păcătoșii ca să-i poată câștiga.

În aceasta luptă preotul se va face tuturor de toate ca să-i poată dobândi pentru Hristos.

Dintr'o luptă bună biserica nu poate seceră decât biruință, pentru că principiile mântuitoare, puse de Hristos la baza vieții sociale, — pentru izbânda căroro luptă — sunt eterne nerăsturnabile, nicide mântuitoare, cari nu se pot înlocui cu niciun altfel de principii: raționale, materiale, economice, politice, sociale etc.

Lumea serioasă oricât de îndepărtată de preocupările bisericii și duhul ei s'a convins chiar, că toate desmierdările belșugul vieții trupești sunt numai momente amăgitoare, cari nu pot alunga urâtul vieții.

Seninul fericit îl poate coborî în suflete numai viața trăită în lumina adevărilor evanghelice. Spre aceasta viață trebuie îndreptată viața omului. Datorința aceasta este a noastră a preoților. Lumea întoarsă cu frontul sufletului spre alte preocupări, trebuie îndreptată spre sfânta evanghelie, și convinsă că aceasta carte nu este numai un manual de disciplină profesională ci un isvor înbelșugat de educație sănătoasă de îndrumări în toate trebuințele vieții pentru toate acțiunile omenești.

Duhul acesta al sfintei evanghelii îl reprezintă și trebuie să-l ducă preotul creștin în toate acțiunile întreprinse în viața socială, pentru ridicarea nivelului sufletesc al păstoriților săi.

Simțul acesta de adevărat creștinism ar trebui să fie la baza tuturor legilor țării. O mare biruință ar fi pentru biserică, neam și țară dacă în în curățenia principiilor creștine s'ar moraliza concepțiile sociale, cari stăpânesc în vremea noastră.

În cazul acesta nu ne-am pomeni cu atâtea surprize. Ori nu este paradoxal, ca atunci când biserica prin ordinațiunile noi organizează învățământul religios, să se ia dispoziții pornite contra religiei printr'un proiect de lege, care cearcă să suprimă din învățământul secundar studiul religiei, luând astfel puțința bisericii de a da cei puțin cunoștințele elementare ale religiei vârstarelor tinere, cari vor fi mâne la cârma destinelor țării.

Când bisericii îi va succede, prin cărmuirii ei mari și mici, să inoculeze adânc în sufletul celor ce cărmuesc destinele Țării, sincera convingere de necesitatea religiozității, pentru formarea caracterelor religioase morale, atunci de bunăseamă va fi scutită de astfel de surprize.

Dela destoinicia și râvna sau indiferența preoției depinde ca să se poată lupta mai curând ori mai târziu aceasta biruință asupra duhului lui Pilat.

Nouă ne rămâne deci sfânta datorință de a primi sincer pe Hristos în suflete, a-l duce în toate lucrările noastre și vești căci datori suntem să luptăm lupta cea bună.

Smerita mea rugăciune se înalță spre Părintele lumii să umple de focul credinței sufletele noastre, să putem purta aceasta luptă pentru preamărirea Lui, iar peste lucrările acestui congres să reverse binecuvântarea Sa.

Amin!

Timișoara, la 11. Noemvrie 1926

Tie Flaviu.

Concert religios în comuna Chelmac.

Mulți dintre cei chemați, fără să fi făcut nici o încercare, — de a înființa Societatea Sfântul Gheorghe — s-au arătat nedumerirea, declarând că nu se poate face nimica nici prin aceasta societate nouă.

Cumcă unii ca aceștia sunt în mare rătăcire, o dovedește destul de învederat Societatea Sf. Gheorghe din comuna Chelmac, care la 31 Oct. a. c. a aranjat un concert religios în sfânta biserică de acolo, sub înțeleapta conducere a părintelui Petru Herețiu.

Programul bine întocmit s'a desfășurat precum urmează:

1. Cuvânt de deschidere, rostit de Președintele societății;
2. „Ridicat-am ochii mei...” cor mixt;
3. Conferința pâr. Ioan Tomuția despre: „Locurile sfinte”;

4. „Pre Tatăl“, „Cu vrednicie“, „Sfânt“ cor mixt;
5. Psalm 50 recitat de V. Jucu membru în Soc. Sf. Gheorghe, care a fost și tălmăcit pe scurt, dar precis;

6. Incheierea. După care s'a purtat un tas pentru fondul Societății; iar corul a cântat mai multe cântări religioase.

Poporul din Chelmac și comunele învecinate a ascultat întreg, programul — dela început până la sfârșit — cu cea mai încordată atențiune și fără a se plictisi deloc, plăcându-i foarte mult conferința pâr. Tomuția, care a stors lacrimi, precum și tălmăcirea psalmului 50.

Iată ce poate face un preot conștiu de chemarea sa — în cadrele Societății Sf. Gheorghe, — care însă nu trîmbițează în lumea mare, ci se mulțumește numai cu rezultatul moral. Acesta este pâr. Herețiu, care muncește în tăcere, dar cu rezultat.

Este bine să se știe, că are în parohia sa pe învățătorul Pavel Bichicean, cu care lucrează împreună în cea mai bună armonie. Laudă Lor!

Iar cei cu nedumerirea să-și deschidă urechile și să auză!

Un ascultător.

Nr. 4986/1926.

Ordin

cătră preoțimea din eparhia Aradului.

Ministeriul Cultelor ne trimite următoarea Deciziune cu Nr. 49838 din 15 Noembrie 1926.

„Art. 1. În conformitate cu art. 29 și 30 din statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române nu se va mai înființa pe viitor nici o parohie ortodoxă, pentru care se cere ajutorul Statului, decât acolo unde există un număr de cel puțin 400 familii, la orașe și 200 familii, la sate.

Pentru cazuri bine motivate, și în mod excepțional, Ministeriul poate înființa parohii și sub numărul arătat de familii.

Art. 2. Se vor revizui toate parohiile existente, spre a li se aplica dispozițiunile art. 29 și 30.

În acest scop, Prea Sfinții Chiriarhii vor fi rugați, să ne înainteze, în termen de cel mult o lună și jumătate, un tablou amănunțit de toate parohiile existente în eparhiile respective, arătându-se de cine sunt ocupate în prezent și anume dela ce dată. Se va arăta pentru fiecare parohie în parte numărul și numele tuturor familiilor ce o compun, iar la fiecare familie se va indica numărul sufletelor ce o compun. Tablourile cu numele familiilor din

fiecare parohie și cu numărul respectiv de suflete vor fi verificate și certificate de autoritatea comunală.

Art. 3. Nu se vor primi cereri de înființare de parohii, decât după ce se va fi asigurat în prealabil casa parohială.

Art. 4. Dispozițiunile din art. 1, 2 și 3 se vor aplica tuturor cultelor“.

Comunicând această Deciziune, itămînv Oa. Preoțime, ca cel mult până la 20 Decembrie a. c. să pregătească și să înainteze Consiliului nostru prin oficiile protopopești în 2 exemplare tabloul tuturor familiilor din parohii, cu indicarea numărului sufletelor fiecărei familii. Tablourile trebuie să verificate și certificate de autoritatea comunală.

Arad, la 22 Noembrie 1926.

Consiliul eparhial ort. rom.

Nr. 4832—1926.

Ordin circular.

Este știut că multe din obiectele vechi bisericesti de o mare valoare istorică și artistică au fost înstrăinate sau schimbate din pricina că deținătorii acestor adevărate tezaure nu au avut noțiunea valorii lor.

Spre a le pune la adăpost de o asemenea impletate și pentru ca cercetătorii istorici să le poată găsi ori-când la locul lor.

În conformitate cu ordinul Ministerului de Culte Nr. 48.002/926 din 3 Noembrie a. c. dispunem, ca toate obiectele bisericesti vechi de orice natură cari n'au fost transportate la Muzeul bisericesc eparhial în Arad, să nu mai fie în nici un chip înstrăinate, ci păstrate cu îngrijire.

Toți cei care vor contraveni acestor dispoziții, în afară de răspunderea materială vor fi urmăriți și pe cale penală în fața instanțelor judecătorești pentru înstrăinare de bunuri publice.

Arad, la 19 Noembrie 1926.

Consiliul eparhial ort. rom. din Arad.

Nr. 4767—1926.

Comunicat oficial.

Aducem la cunoștința Pre Cucernicilor Preoți, că ieromonahul Doroftei Anghel, fost paroh provizor al parohiei Potur, jud. Constanța,

s'a retras din cler și din cinul monahal pe ziua de 1 Noembrie a. c. și li s'a interzis a sluji cele ale preoției.

Arad, la 19 Noembrie 1926.

Consiliul eparhial ort. rom. din Arad.

Acte de dreptate.

Comisiunea pentru repatizarea fondului despăgubirilor de război, a hotărât ca fondul de 27.500.000 lei destinat Ardealului și Banatului să fie distribuit în modul următor:

Băile Herculane 500.000 lei Bisericii Române Unite din Cluj 500.000 lei. Liceului Român Unit de băieți din Blaj 1.000.000 lei. Liceul Român ort. de băieți „Adelei Șaguna“ 1.000.000 lei. Clinicilor de pe lângă Universitatea din Cluj 2.000.000 lei. Spitalul epidemic al orașului Cluj 1.000.000 lei Prefecturii jud. Cluj pentru restaurarea bisericilor din județ 500.000 lei. Jud. Brașov pentru restaurarea mobilierului școalelor primare din județ 800.000 lei. Parohiei Bisericii Unite din Șebeș jud. Alba 50.000 lei. Prefecturii jud. Sătmar pentru bisericile din județ 500.000 lei. Bisericii Române Unite din Sătmar 200.000 lei Episcopiei Lugojului 600.000 lei.

Comisiunea acestor depăgubiri nu se sfiește să afișeze aceste sume ca un act de dreptate și generositate față de Ardeal. Orice om bun cu simț trebuie să se revolte în fața acestui act de crudă uezocotire și de bruscare a opiniei publice din acest Ardeal. O scurtă ochire peste sumele de mai sus mărturisește clar și limpede învârteala săvârșită în jurul sumelor destinate pentru despăgubiri. S'au votat anume pentru biserica unită din Ardeal și în special pentru teritoriile cari au suferit foarte puțin, ba unele nimic, în războiu suma de 3 milioane 350 mil lei. Pentru instituțiile de stat 3 milioane 500 mii lei, pentru școalele din Brașov și jud. I mit 800 lei. Iar pentru biserica ortodoxă nici un ban zi absolut nici un ban. Ca și când bisericile unite din Sătmar, Cluj, Sebeș, Lugoj, pe unde n'a trecut furia războiului ar fi fost cele mai nenorocite din Ardeal, iar bisericile din județele mărginașe Ciuc, Treiscaune, Murăș, Brașov, Făgăraș etc. ar fi trăit în dulce farniente în viforul războiului. O astfel de sfidare a dreptății și bunul simț, față de biserica noastră n'am fi putut-o presupune nici din partea celor mai mari dușmani ai noștri. Sperăm că se vor afla deputați în parlament cari să ceară socoteală comisiei pentru aceasta și să o înfierese după cum se cuvine.

„Renașterea“.

Fondul de propagandă religioasă.

Contribuiri noi:

Nicolae Crâșmar, preot Bărăteaz	Lei	200—
Com. bisericească Șepreuș	„	200—
Com bisericească Ostrov	„	153 50
Com. bisericească Cladova (Belint)	„	52—
Colecta preotului V. Groza din Dorgoș	„	590—
Ioan Frățilă din Agris	„	1000—
Com. bisericească Nadăș	„	330—
Com. bisericească Târnavă	„	200—
Com. bisericească Fădimac	„	100—
Leontin Lazaresc preot Lalașint	„	300—

Com. bisericească fermata	Lei	450—
Com. bisericească Topolovățul mare	„	200—
Com. bisericească Paniova	„	20—
Continuarea colectei din Sân-Nic. mare	„	100—
Colectă din com. bis. Săceani	„	930—
Colectă din com bis Izvin	„	300—
Colectă din com. bis. Șistaroveț	„	156—
Colectă din com. bis. Groș (Radna)	„	100—
Colecta preturei din plasa Șebîș	„	840—
Sever Sebeșan preot B. Comloș	„	200—
Valer Magdu preot Ecica rom.	„	500—
Dela sf. Mănăstire H.-Bodrog	„	10.053—
Comuna bis. Ohaba sârbească	„	184—
Comuna bis. Socodor	„	1500—
Prefectura Județului Arad	„	87.000—
Comuna bis. Șebîș	„	200—
Comuna politică Togliar (j. Severin)	„	50—
Colecta pr. Gavril Sălăjan Timișoara	„	6080—

INFORMAȚIUNI.

Știre personală și sfințire de biserică. P. S. Sa părintele Episcop Grigorie a sosit dela București Joi în 25 l. c. iar Duminecă în 28 Noemvrie va sfinți frumoasa biserică din Utvin tractul Timișorei.

Intențiile d-lui ministru Lapedatu. ministru al finanțelor a declarat într'un cerc de ziarști că nu poate crede în revalorizarea leului, tot ce dorește însă astăzi este să consolideze moneda.

Ca un început, ar vrea să achite datorile statului către Banca Națională.

În ce privește taxele vamele, a declarat că le va reduce.

D. Argetoianu a trecut definitiv la liberali Intrarea d-lui Argetoianu în partidul liberal a fost depiin rezolvată.

Imediat ce înscrierea va fi ratificată, va începe să lucreze pentru partizanii săi.

Suverana se reîntoarce în țară. M. S. Regina Maria a sosit astăzi la Cleweland, unde i s'a făcut o primire impunătoare de către Consiliul Comunal.

Principesa Ileana, se simte bine în urma accidentului suferit, dar sufer de nervi.

M. S. Regina se grăbește să se reîntoarcă în patrie, în urma unor telegrame primite dela Suveran.

Ea ș-ia exprimat regretul că din cauza evenimentelor neprevăzute este silită să-și scurteze voiajul

O moartă sare din sicriu. În orașul Milano (Italia), s'a întâmplat un caz, care a băgat frică în o mulțime de oameni. D-ra Maria Boltesini, care era *moartă* de 24 de ore, trebuia să fie dnsă la *locul de veci*. Multă lume era adunată, în frunte cu preotul. Ce se întâmplă însă? O rudă, se aplecă plângând îngrozitor asupra moartei, sărutând-o pe față. În acel moment, „moarta“ își deschise . . . ochii După ce privi luminile aprinse pe preot și lumea din jurul ei, „moarta“ *sări din sicriu*, producând o spaimă nemai pomenită.

Această d-ră fusese leșinată, iar nu moartă. Dar câte cauzuri asemănătoare nu sau întâmplat! Rudele mortului nu trebuie să se grăbească niciodată cu îngroparea cadavrului, de cât după ot recere de 36 de ore dela încetare din viață a omului, așa cum sună legea.

Credite mari pentru agricultori. Banca Națională, la conferința banchierilor ce a avut loc ieri, a autorizat toate băncile al căror portofoliu îl scotează, să amâne până la 1 Martie dările agricole, tot odată Banca Națională a pus la dispoziția Creditului Social 500 milioane lei, ca să vină în ajutorul agricultorilor cu credite suficiente.

Această veste a fost primită cu foarte multă bucurie de cercurile agricole.

Un împrumut român în Germania. Azi a sosit un delegat al guvernului german pentru a negocia un împrumut pe următoarele baze:

- Acordarea unui împrumut de 500 milioane mărci aur.
- Scoaterea de sub sechestru a averilor nevândute până acum a supușilor germani.
- Lăsarea în suspensie a chestiunii bancnotelor Băncii Generale.
- Reluarea serviciului de plată a împrumutului rentei române la Berlin.

Palatul „Ligii Culturale“. Vechia „Ligă Culturală“ care înainte de războiu lucra pentru a întări în sufletele Românilor din afară de granițele României, credința în un viitor bun pentru toți, — fapt la care ne a ajutat Dumnezeu de am ajuns — își zidește la București palatul său, în str. Schitu Măgureanu. Duminica trecută s'a făcut sfințirea petrii fundamentale, cu rugăciuni în biserică M hai-Vodă. Au rostit vorbiri S. Sa Patriarhul, apoi d. Iorga, Președintele „Ligii Culturale“, ministrul Goldiș și alți bucurându-se că Liga ajunge a-și avea casa ei din care să se conducă lucrarea de îngrijire de sufletele Românilor rămași pe din afară de hotarele României, dar și de a celor din țară, cari au încă trebuință de îndreptare și înălțare.

CONCURSE.

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de clasa II-a din Vizma tractul Belințului, se scrie concurs cu termeni de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“

Emolumentele în preunate cu acest post sunt:

- Sesiunea parohială constatătoare din 32 jug. catas, parte arător, parte fânaș și un intravilan de 1/2 (jumătate) jug. cat.

2. Stolele legale.

3. Birul legal

4. Eventuala întregire dela Stat, pentru care comuna bisericească nu răspunde.

Reflecții la acest post au să-și așternă petiiile instruate conform normelor în vigoare comitetului parohial pe calea Pr. O. Oficiu protopresbiteral ort. rom. din Belinț, jud. Timiș, și să se prezinte înv'ro Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Vizma, spre a-și arăta desteritatea în tipic, cântare, respective în oratorie.

Reflecții sunt poștiți a se prezenta înainte de a-și așterne concursul înaintea oficiului protopresbiteral spre a dovedi, că sunt îndreptățiți să reflecteze la această parohie; iar întrucât ar fi din altă dieceză sunt poștiți, înainte de așternerea concursului, a se prezenta la P. S. Sa D-1 Episcop din Arad spre a-i cere înalta incuviințare de a concura la acest post.

În înțelegere cu conducătorul oficiului protopresbiteral din Belinț.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. Belinț.

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III Holtmizeș se publică concurs cu termen de 30 zile.

Beneficiul:

- Casă parohială în edificiul școlii vechi.
  - Sesia par. veche din 9 jughere cad. și întregire de 19 jugh.
  - Două cânepiști.
  - Stole și bir legal.
- Alesul va catehiza fără altă dotație și va plăti impositile după sesia sa.

Recursele se vor înainta oficiului protopresbiteral din Buteni. Reflecții din alte dieceze vor anexa la petit și document despre consenzul P. S. S. Episcopul nostru că pot reflecta la aceasta parohie.

În înțelegere cu: Florian Roxin, protopresbiter. Comitetul parohial.

3—3

In Editura Librăriei diecezane din Arad:

CALENDARUL DIECEZAN PE ANUL 1927

cu următorul conținut: Cronologia, sărbători și alte zile schimbăcioase, Posturile, Deslegări de post, Parastase oficioase, Sărbători naționale, zile de repaus la judecătoria, Regentul anului, Anotimpurile, Partea calendaristică, *Tabloul cel mai exact și complet al târgurilor din Crișana, Banat și Ardeal*, și o parte literară instructivă, împodobită cu mai multe clișee.

Prețul unui exemplar 14 Lei, iar a celui cu șematismul diecezei Arad 18 Lei.

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.